

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 205/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Jurajom Vlkovičom, advokátom, Tomášikova 26, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV č. k. 3 T 34/2020 z 23. novembra 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Tos 93/2021 z 30. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 34/2020 z 23. novembra 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 93/2021 z 30. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV (ďalej len „policajt“) ČVS: ORP-212/1-VYS-B4-2020 z 23. apríla 2020 bolo sťažovateľovi podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie pre zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Ďalším uznesením policajta ČVS: ORP-378/2-VYS-B4-2019 z 23. apríla 2020 bolo sťažovateľovi

vznesené obvinenie pre zločin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Uznesením policajta ČVS: ORP-378/2-VYS-B4-2019 z 23. apríla 2020 boli predmetné trestné veci spojené na spoločné konanie vedené pod ČVS: ORP-378/2-VYS-B4-2019.

3. Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 3 Tp 27/2020 z 25. apríla 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tpo 24/2020 z 27. mája 2020 vzatý do preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okresný súd rozsudkom č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021 uznal sťažovateľa vinným z pokračovacieho zločinu krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona a zo zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, pre ktorého výkon bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa a prokurátora uznesením č. k. 4 To 38/2021 zo 7. októbra 2021 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021 v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. O väzbe sťažovateľa bolo naposledy rozhodnuté uznesením okresného súdu č. k. 3 T 34/2020 z 23. novembra 2021 v spojení s uznesením krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň nebola väzba sťažovateľa nahradená dohľadom probačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti rozporuje dôvody preventívnej väzby, ako ich uzavreli vo veci konajúce súdy, a považuje ich za arbitrárne, nezohľadňujúce nielen aktuálny stav trestnej veci, dĺžku už vykonanej väzby v trvaní 19 mesiacov, ale aj doktrínu zosilňujúcich dôvodov väzby, ktorá nadobúda na dôraze práve pri dlhšom výkone väzby. Podľa sťažovateľa *„z pohľadu ústavnosti je v prípade zásahu do práva na osobnú slobodu a priori nevyhnutné to, aby existencia podmienok väzby bola riadne odôvodnená.“*

6. Sťažovateľ krajskému súdu vyčítal, že na jednej strane súhlasil s jeho námietkami proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorý *„pochybil pri odôvodnení materiálneho základu väzby“*, a toto pochybenie sa rozhodol sám napraviť, ale na strane druhej *„Pri tejto náprave však v súvislosti so skutkovými okolnosťami dôvodnosti trestného stíhania poukazuje na také dôkazy, na základe ktorých nie je možné tieto skutkové okolnosti založiť.“* V tejto súvislosti mal krajský súd nesprávne poukazovať na *„(i) videozáznamy, zachytávajúce nejaké dve osoby, bez toho aby boli tieto osoby zákonným spôsobom identifikované, (ii) motorové vozidlo, ktoré malo byť v užívaní len sťažovateľa, keď z výpovede iného svedka jasne vyplýva, že toto vozidlo nebolo v užívaní len sťažovateľa, (iii) nájdené komponenty, keď je preukázané, že tieto komponenty boli zaistné cestou z ČR na územie SR (nie opačným smerom, ako by bolo logické pri ich krádeži na území SR očakávať) a (iv) kuklu nájdenú u sťažovateľa, bez toho aby bolo vôbec preukázané, že bola použitá pri trestnom čine“*. V naznačených súvislostiach sťažovateľ taktiež považuje právny názor krajského súdu o dôvodnosti vedeného trestného stíhania z dôvodu neexistencie dôkazu spôsobujúceho neopodstatnenosť jeho trestného stíhania za arbitrárne tvrdenie. Podľa sťažovateľa sú dôvody jeho preventívnej väzby prezentované krajským súdom *„všeobecné a abstraktné“* a sám

krajský súd ich abstrakciu zvýraznil poukazom na jeho „psychologický profil“ bez vykonaného dokazovania v tomto smere. Krajský súd sa taktiež arbitrárne vysporiadal s námietkami, ktoré vzniesol už proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorý dôvody preventívnej väzby nachádzal aj v nesprávnych alebo nepravdivých skutočnostiach ako (i) v tom, že už bol odsúdený, pričom však nie za násilnú trestnú činnosť a majetkovú trestnú činnosť (len raz za majetkovú trestnú činnosť na území Rakúskej republiky), v dôsledku čoho je okresným súdom prezentovaná obava o ďalšom možnom páchaní trestnej činnosti len ničím nepodloženou úvahou, (ii) dôvodnú obavu z páchania trestnej činnosti odôvodnil zlým zdravotným stavom jeho družky, pričom potrebou starostlivosti z dôvodu jej zlého zdravotného stavu práve odôvodňoval žiadosť o prepustenie na slobodu, a tento argument okresný súd účelovo otočil proti nemu, (iii) okresný súd odôvodňoval dôvodnosť podozrenia z trestnej činnosti svojím rozsudkom č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021, ktorým ho uznal vinným zo stíhanej trestnej činnosti, ale ktorý bol uznesením krajského súdu č. k. 4 To 38/2021 zo 7. októbra 2021 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Taktiež krajský súd nedostatočne reagoval na jeho sťažnostnú námietku o prieťahoch vo veci samej, ktoré mali a budú mať za následok aj nezákonné predlžovanie lehoty trvania jeho väzby. Naostatok spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ], ktorému bol okresným súdom vymeraný prísnejší trest, nie je stíhaný väzobne, ale na slobode.

7. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby svojím rozhodnutím vyslovil, že „uznesením Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 23.11.2021, spis. zn.: 3T/34/2020, uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.11.2021, spis. zn.: 3Tos/93/2021 boli porušené základné práva sťažovateľa... podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 Dohovoru... zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 23.11.2021, spis. zn.: 3T/34/2020, uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.11.2021, spis. zn.: 3Tos/93/2021, prikázal prepustiť sťažovateľa... z väzby na slobodu, priznal sťažovateľovi... finančné zadosťučinenie vo výške 2000,-EUR, priznal sťažovateľovi... náhradu trov konania.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu v dôsledku arbitrárnych záverov týchto súdov pri posudzovaní pretrvávajúcich dôvodov preventívnej väzby.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

13. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2

ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou. V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

14. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 5 ods. 4 dohovoru judikoval, že tento článok predstavuje jeho *habeas corpus* ustanovenie. Označené ustanovenie poskytuje zadržanej osobe právo aktívne sa domáhať súdneho preskúmania pozbavenia slobody (Rakevich proti Rusku z 28. 10. 2003, sťažnosť č. 58973/00, bod 43). Označený článok dohovoru nevyžaduje, aby nadriadený súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument dotknutej osoby. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

15. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd.

16. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

17. Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd. Z týchto hľadísk ústavný súd vychádzal aj v prejednávacom prípade.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo

dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

III.2.1. Posúdenie veci:

19. Krajský súd sa v napadnutom uznesení v prvom rade zaoberal všeobecnou materiálnou podmienkou väzby spočívajúcou v dôvodnosti vedeného trestného stíhania, teda tým, či v danom štádiu trestného konania pretrváva dôvodné podozrenie z trestnej činnosti kladenej aj sťažovateľovi za vinu. V tomto smere krajský súd predostrel úvahu, podľa ktorej považuje trestné stíhanie sťažovateľa aj v danom štádiu trestného konania za opodstatnené, a to „na podklade videozáznamov z miesta krádeže, ktoré zachytávajú 2 páchatel'ov a motorové vozidlo, ktoré poškodením strechy zodpovedá vozidlu, ktoré 5 dní po krádeži užíval o.i. aj obžalovaný [REDAKOVANÉ], čo bolo potvrdené policajnom kontrolou a svedkom [REDAKOVANÉ]. U obžalovaného [REDAKOVANÉ] boli krátky čas po krádeži nájdené komponenty do motorových vozidiel patriace poškodenej spoločnosti. Aj trestné stíhanie obžalovaného [REDAKOVANÉ] pre lúpež je naďalej opodstatnené, a to na podklade výpovede poškodeného [REDAKOVANÉ] v spojení s nájdením čiernej kukly u obžalovaného [REDAKOVANÉ], so zachytením vozidla, ktoré mu v tom čase požičal svedok [REDAKOVANÉ], kamerou na diaľnici tesne po prejazde vozidla poškodeného. Zároveň nebol produkovaný žiaden dôkaz spôsobujúci zjavnú neopodstatnenosť jeho trestného stíhania.“.

20. V ďalšom krajský súd skúmal materiálne podmienky preventívnej väzby u sťažovateľa, pričom dospel k záveru o ich naplnení s ohľadom na to, že tento „je dôvodne podozrivý zo spáchania závažných zločinov, z ktorých jeden je pokračovacieho charakteru, pričom oba trestné činy vyžadovali plánovanie a stratégiu. To nasvedčuje slabým brzdným mechanizmom obžalovaného vo vzťahu k trestnej činnosti a schopnosti obžalovaného premyslene sa rozhodnúť, že spácha závažný majetkový a aj násilný trestný čin, a po takomto rozhodnutí sa na tento pripraviť materiálne, logisticky aj emocionálne, a to bez toho, aby mal zábrany a upustil od svojich rozhodnutí. Okolnosti žalovaných skutkov teda samé osebe predstavujú dôvody pre obavu z pokračovania v trestnej činnosti obžalovaným v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Túto umocňuje aj osoba obžalovaného, ktorý opakovane vykonal tresty uložené pre úmyselné trestné činy, čo sa však zrejme minulo účinku, keď je dôvodne podozrivý z gradácie závažnosti trestnej činnosti. V tomto smere teda neuplynul od vzatia obžalovaného do väzby taký dlhý čas, aby došlo k prerodu jeho osobnosti v zmysle záruky, že už trestný čin nespácha.“.

21. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že krajský súd ako súd sťažnostný konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické a ústavný súd ich považuje za legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Pre posúdenie dôvodov pretrvávania preventívnej väzby sťažovateľa správne krajský súd poukázal na pretrvávajúcu dôvodnosť vedeného trestného stíhania sťažovateľa priliehajúcu k štádiu trestného konania, v ktorom sa trestná vec nachádza, ako aj na konkrétne dôvody preventívnej väzby. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke väzby ústavný

súd pripomína, že odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva naplňajú skutkovú podstatu trestného činu (Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (Berktay proti Turecku z 1. 3. 2001). K absolútnym výsledkom v tomto smere je možné dospieť až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. V sťažovateľovom prípade sa dôvodnosť vedeného trestného stíhania potvrdila nielen primárne podaním obžaloby, ale sekundárne už aj rozsudkom okresného súdu č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021, ktorý bol síce uznesením krajského súdu č. k. 4 To 38/2021 zo 7. októbra 2021 zrušený, ale krajský súd v ňom nespochybnil časť vzťahujúcu sa na zločin lúpeže spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného poriadku, keď sa výslovne vyjadril, že „v tejto časti nepovažuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný“. Ústavný súd si je vedomý toho, že rozsudok okresného súdu č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021 bol zrušený ako celok, pričom však dôvody jeho nepreskúmateľnosti sa vzťahovali len na časť týkajúcu sa dvoch skutkov kvalifikovaných ako pokračovací zločin krádeže spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, nie skutku 3 kvalifikovaného podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona. Pokiaľ sa teda sťažovateľ domáha preskúmania dôvodov preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré sú/musia byť v materiálnom zmysle podporené dôvodnosťou vedeného trestného stíhania skúmanou v každom jeho štádiu, ostatná citácia zo zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu subsidiárne spolu s už predostretými dôvodmi vyplývajúcimi z argumentácie krajského súdu podporuje týmto súdom vyjadrenú premisu o dôvodnosti vedeného trestného stíhania. Krajský súd posúdil dôvodnosť trestného stíhania poukazom na už vykonané dokazovanie, konkrétne videozáznamy z miesta krádeže zachytávajúce dve osoby a motorové vozidlo, ktoré poškodením strechy zodpovedá vozidlu, ktoré päť dní po krádeži užíval aj sťažovateľ, čo bolo verifikované aj pri policajnej kontrole a svedkom [REDAKOVANÉ]. V krátkom čase po skutku krádeže boli u sťažovateľa taktiež nájdené niektoré z odcudzených vecí. Spáchanie skutku kvalifikovaného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona nasvedčuje (okrem skutočnosti, že nebol okresným súdom v jeho zrušujúcom rozhodnutí spochybnený) výpoveď poškodeného [REDAKOVANÉ], nájdenie aj čiernej kukly, pričom diaľničný kamerový systém zachytil vozidlo, ktoré bolo požičané svedkom [REDAKOVANÉ] sťažovateľovi a ktoré bolo použité páchatelmi skutku, počas prevádzky na diaľnici, premávajúc tesne za vozidlom poškodeného [REDAKOVANÉ]. Krajský súd teda odôvodnil svoj záver o pretrvávajúcom dôvodnom podozrení z trestnej činnosti konkrétnymi skutkovými zisteniami a treba pritom zdôrazniť, že nejde o rozsudok o uznaní viny. V rámci posudzovania ústavnej konformnosti tejto časti napadnutého uznesenia krajského súdu považuje ústavný súd za kľúčový argument vyjadrenie krajského súdu o tom, že (naopak) dosiaľ nebol produkovaný žiadny dôkaz spochybňujúci dôvodnosť vedeného trestného stíhania sťažovateľa. Teda krajský súd hodnotil dosiaľ vykonané dôkazy tak, že stále zakladajú dôvodné podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, z ktorej je sťažovateľ obžalovaný.

22. Ako ústavne konformnú hodnotí ústavný súd aj tú časť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorá sa vzťahuje na krajským súdom konštatované dôvody preventívnej väzby sťažovateľa. Krajský súd predovšetkým založil dôvodnosť obavy z možného pokračovania v páchaní trestnej činnosti na vysoko sofistickovanom prvku jej obžalobou predpokladaného páchania sťažovateľom.

Krajský súd poukázal nielen na závažnosť trestnoprávnej kvalifikácie stíhaných skutkov, ale zvýraznil aj to, že ich spáchanie (v podobe uvedenej v obžalobe) si vyžiadalo plánovanie, prípravu, deľbu úloh, teda že ide zo strany sťažovateľa o podozrenie z vysoko sofistického spôsobu jej spáchania. Ten sám osebe umocňuje obavu z jej možného opakovania v budúcnosti. V tomto prvku krajský súd pri svojich úvahách nadväzuje na predošlú trestnú činnosť sťažovateľa a predovšetkým na rezignáciu podmienky vedenia riadneho života dokonca počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, čo následne viedlo aj k rozhodnutiu o výkone podmienčne uložených trestov. Krajský súd túto situáciu hodnotil ako zlyhanie brzdnych mechanizmov u sťažovateľa, čo taktiež viedlo k podpore preferencie väzby pred prepustením na slobodu, prípadne pred náhradou väzby. Práve toto zistenie totiž spolu so záverom, že „*od vzatia do väzby neuplynul taký dlhý čas, aby došlo k prerodu jeho osobnosti v zmysle záruky, že už trestný čin nespácha*“, viedli krajský súd aj k záveru o nemožnosti nahradenia väzby sťažovateľa dohľadom probačného úradníka. Tento záver považuje ústavný súd v skôr uvedených súvislostiach za neprotirečiaci podstate a účelu inštitútu nahradenia väzby miernejšími prostriedkami (s dôvetkom, že v kontexte skoršími odsúdeniami a výkonom trestov indikovaného postoja sťažovateľa k rešpektu zákazu kriminálneho správania je nepodstatné, či bol v minulosti odsudzovaný za druhovo rovnorodú trestnú činnosť). Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa o výške trestu, ktorý hrozí spoluobžalovanému a ktorý je aj napriek tomu stíhaný na slobode tak, že okolnosti trestného stíhania spoluobžalovaného nesúvisia s okolnosťami väzobného stíhania sťažovateľa. Tento záver je aj podľa ústavného súdu ústavne udržateľný, pričom navyše jeho relevancia sa týka skôr väzby útekovnej než preventívnej. Uvedené skutočnosti v ich súhrne predstavujú aj podľa ústavného súdu konkrétnu skutočnosť podmieňujúcu preferenciu pokračovania preventívnej väzby oproti stíhaniu sťažovateľa neväzobne. Krajským súdom vyvodený záver o potrebe jeho väzobného stíhania materiálne obstojí, je založený na preskúmateľných dôvodoch, ktoré krajský súd interpretoval v súlade s účelom preventívnej väzby a pri ktorých výklade ústavný súd nezistil prvky ústavnej diskonformity.

23. Napokon sa krajský súd vysporiadal aj so sťažovateľom predloženým argumentom o prieťahoch vo veci samej, ktoré boli vyvolané zrušením rozsudku okresného súdu č. k. 3 T 34/2020 z 23. marca 2021 uznesením krajského súdu č. k. 4 To 38/2021 zo 7. októbra 2021. Krajský súd predstrel v tomto ohľade zásadný argument o dĺžke dosiaľ vykonanej doby väzby sťažovateľa v trvaní 19 mesiacov, ktorú skúmal v pomere s výškou trestu odňatia slobody, ktorý sťažovateľovi v prípade uznania viny hrozí, pričom dospel k zisteniu, že „*nie je neprimeraná s ohľadom na trestnú sadzbu obžalovaného (3 až 10 rokov)*“. Zároveň poukázal na to, že počas doby odvolacieho konania bolo o väzbe sťažovateľa rozhodnuté uznesením krajského súdu č. k. 4 To 38/2021 z 19. augusta 2021 zamietnutím jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú následne opätovne podal po vrátení veci okresnému súdu, ktorý o nej rozhodol napadnutým uznesením. V rámci posúdenia tejto námietky je primárne určujúce to, ako dlho sa sťažovateľ celkovo vo väzbe nachádza, a subsidiárne to, pre akú trestnú činnosť a s akou trestnou sadzbou je stíhaný, pričom sa v rámci dodržania ústavne konformného postupu súdu vo veci vyžaduje plynulý (rozumej aj bezprieťahový) postup pri jej prejednaní. V tomto ohľade je určujúce, že sťažovateľ bol do väzby vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 3 Tp 27/2020 z 25. apríla 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tpo 24/2020 z 27. mája 2020 a doba jeho väzobného stíhania v čase rozhodovania krajského súdu napadnutým uznesením dosahovala 19 mesiacov. S ohľadom na

trestnú sadzbu, ktorá je ustanovená v rozmedzí od troch rokov trestu odňatia slobody v dolnej hranici do desiatich rokov trestu odňatia slobody v hornej hranici trestnej sadzby, štádium trestného konania (prejednanie veci prvostupňovým súdom s rozhodnutím vo veci samej 23. marca 2021) a so zohľadnením doterajšieho postupu okresného súdu vrátane postupu krajského súdu v odvolacom konaní ústavný súd konštatuje, že považuje dĺžku väzby sťažovateľa (do doby vydania napadnutého uznesenia krajského súdu) za ústavne akceptovateľnú.

24. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva že „... zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody na pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo [pozri rozsudok ESLP vo veci Khudoyorov v. Rusko z 8. 11. 2005, § 131 a § 157, porov. tiež rozsudok ESLP vo veci Miminoshvili v. Rusko z 28. 6. 2011, § 69]“. Možno preto konštatovať a dospieť k záveru, že krajský súd sťažovateľovi dôvody jeho preventívnej väzby z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok aj náležite vysvetlil. Týmto postupom tak krajský súd poskytol na dôvody väzby primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; Grauslys proti Litve z 10. 10. 2000). Inými slovami, vychádzajúc z judikatúry ESLP, ako aj ústavného súdu, príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivo s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybniť oprávnenosť ďalšieho trvania väzby (pozri napr. Ignatenco proti Moldavsku z 8. 2. 2011, § 78, Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, § 153) a túto povinnosť si krajský súd aj riadne splnil.

25. V dôsledku už uvedených skutočností ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť pre namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Tento záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na sťažovateľom označený čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ktorý sa v kontexte posudzovanej veci vzťahuje na rozhodovanie o väzbe v súvislosti s odsekom 3 a odsekom 4 dotknutého ustanovenia, nie pri jeho samostatnom použití.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu